

תפ"ח (ירושלים) 10325-02-14 - מדינת ישראל נ' אנס עויסאת

פלילי - חוק העונשין - עבירות ביטחון המדינה

var MareMakom = "תפח (ירושלים) 10325-02-14 - מדינת ישראל נ' אנס עויסאת, תק-מח 2015(2), 31936(15/06/2015)";
p.IDHidden{display:none};

בית המשפט המחוזי בירושלים

תפ"ח 10325-02-14

לפני: כבוד השופט יעקב צבן, סגן נשיא
כבוד השופט רפי כרמל
כבוד השופטת רבקה פרידמן-פלדמן

המאשימה	מדינת ישראל ע"י עו"ד ג'ני אבני
נגד	
הנאשמים	1. אנס עויסאת 2. באסל עבידאת 3. אחמד סרור ע"י עו"ד שמשון וייס 4. עמרו עבדו

גזר דין (בעניין נאשמים 3-1)

1. נאשמים 3-1 הורשעו בעבירת קשר לסיוע לאויב בזמן מלחמה, לפי סעיף 99(א) בצירוף סעיף 92 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"). הנאשמים הודו בעובדות וניתנה הכרעת דין לאחר דיון במחלוקת משפטית.

ואלו המעשים: בתחילת דצמבר 2013 החליטו נאשמים 2-1 לבצע פיגוע טרור לרצח יהודים בירושלים, באולם שמחות, על רקע לאומני ובמטרה לסייע למסע טרור המנוהל כנגד מדינת ישראל על ידי ארגוני מחבלים פלסטיניים. בהצעתו של נאשם 1, נבחר אולם השמחות "נוף" בשכונת בית וגן בירושלים (להלן: "אולם השמחות") ותוכנן לבוא בשעריו בלבוש חרדי יחד עם כל המוזמנים. לצורך כך, החלו נאשמים 2-1 להתעניין ברכישת כלי נשק מסוג תת מקלע "מיני עוזי" אותו חשבו ליעיל הן מבחינת הסתרתו והן מבחינת

עמוד 1

יעילות השימוש בו להרג המון. השניים פנו לסוחר נשק, תושב סואחרה אל-שקרייה אשר ליד אבו דיס, בתחומי הרשות הפלסטינית, עמו סיכמו כי לאחר שיגייסו סך של 50,000 ש"ח הוא ישתדל להשיג עבורם שני תתי מקלע מסוג מיני עוזי בתוך שבוע ימים. נאשמים 1-2 נפגשו עם סוחר הנשק פעמיים נוספות ומסרו לו שלא עלה בידם לגייס את הכסף. לצורך גיוס הכספים, פתחו נאשמים 1-2 חשבונות בנק בסניף בנק הפועלים בשכונת ארמון הנציב בירושלים.

באמצע דצמבר 2013 הם גייסו לביצוע הפיגוע את נאשם 3, אשר הביע נכונות להשקיע סך של 15,000 ש"ח לצורך רכישת הנשק וביצוע הפיגוע. השלושה נסעו לאולם השמחות, בחנו אותו מקרוב והחליטו להיכנס דרך הכניסה הראשית של הגברים לאולם. בחלוף מספר ימים, בעקבות סכסוך שנתגלע בחבורה, הודיע נאשם 3 שאינו מעוניין להמשיך בתוכנית.

בתחילת חודש ינואר 2014, גייסו נאשמים 1-2 לביצוע הפיגוע את נאשם 4 ובהמשך הוחלט כי השלושה יבצעו את הירי על מנת להרחיב את מעגל הנפגעים.

בנוסף לאמור לעיל, בתחילת שנת 2013, פנה נאשם 3 לנאשם 1 ולאחרים והציע להם לבצע פיגוע ירי לעבר מטרות יהודיות, אך נאשם 1 והאחרים סרבו.

2. **נאשם 1** יליד 11.11.93, רווק, למד הנדסאות במכללת אורט ועבד בתחום הבניין, עברו נקי. **מתסקיר שירות המבחן** עולה, כי הנאשם בן למשפחה בת 9 נפשות, המנהלת אורח חיים נורמטיבי ותקין ודוגלת בהשכלה גבוהה. הנאשם תיאר משפחה מלוכדת המאופיינת ביחסים של כבוד, אכפתיות וערבות הדדית בין בני המשפחה. הנאשם סיפר כי למד שנה משפטים במכללת אבו דיס אך נטש לימודיו בשל העובדה כי לא יהא בהם להכשירו לעבודה בישראל. בלימודיו במכללת אורט נתקל בקשיי שפה וידע מקצועי בסיסי. הנאשם הודה במעשיו אך מזער חומרתם והציג עמדה בלתי בשלה, והסביר כי ביקש לרכוש אהדה וכבוד כפי שזכו להם משוחררי "עסקת שליט". שירות המבחן התרשם מצעיר בעל יכולות מילוליות וקוגניטיביות טובות, המבטא שאיפות לתפקוד נורמטיבי ללא מעורבות בפלילים, חונך לערכים נורמטיביים ולערכי ההשכלה הגבוהה, אך כישוריו לא באו לידי ביטוי בשל היעדר בשלות וגיבוש עצמי. בתקופה הרלוונטית, חש הנאשם תסכול וערך עצמי נמוך על רקע קשייו להשתלב בלימודים שיתאמו ליכולותיו ושאיפותיו. על רקע חומרת מעשיו ונטילת אחריות חלקית, לא בא שירות המבחן בהמלצה בעניינו.

3. **נאשם 2** יליד 4.8.94, רווק, עבד כמציל בבית מלון "לאונרדו" בירושלים וכמדריך חברתי במתנ"ס ביישוב אבו גוש, עברו נקי. **מתסקיר שירות המבחן** עולה, כי הנאשם בן למשפחה מוסלמית

דתית מתונה, בת 7 נפשות, המנהלת אורח חיים נורמטיבי ותקין. הוריו עובדים בחינוך והוראה. הנאשם סיים 12 שנות לימוד, למד את השפה העברית, רכש הכשרה מקצועית כמציל והחל לעבוד בתחום. הנאשם הציג עמדות מתונות ושחרות שלום בנוגע לסכסוך הישראלי פלסטיני ורואה עצמו כאזרח ישראלי, התחנך על ערכי דו קיום. שירות המבחן התרשם מפער משמעותי בין מעשיו ובין הצגתו העצמית. הנאשם מודה באופן מצומצם בעבירות המיוחסות לו, לדבריו שאף לכבוד ולהכרה בהם זכו משוחררי "עסקת שליט". הנאשם ממזער מעשיו ואחריותו, מתקשה להבין את המיוחס לו, טוען שדובר ברעיון מילולי ללא כוונה להוציאו לפועל ומתמקד במחיר שמשלם על רקע ההליך הפלילי. שירות המבחן התרשם שמעשיו בוצעו על רקע צורך בתחושת שייכות בצירוף עמדות אידיאולוגיות. הנאשם בעל יכולות קוגניטיביות ומילוליות תקינות, מונע על ידי צורך בתחושת שייכות וקבלה, אישיות ילדותית המתקשה לכלכל צעדיו באופן מושכל לטווח ארוך ואף לשאת באחריות על מעשיו. אשר על כן, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית בעניינו והומלץ על עונש מוחשי לצד עונש מותנה שיהא בהם לחדד את אחריותו ולהרתיע מפני הישנות מעשים דומים.

4. **נאשם 3** יליד 4.12.93, רווק, טרם מעצרו עבד בתחום הבניין והשיפוצים, עברו נקי. **מתסקיר שירות המבחן**, עולה כי הנאשם בן למשפחה בת 7 נפשות, המנהלת קשרים תקינים וקרובים, שלושה מאחיו בעלי השכלה אקדמאית, הנאשם סיים 11 שנות לימוד מבחירתו בשל קשיים לימודיים והחל לעבוד. במרוצת השנים, עבד בעבודות שונות, בניה ושיפוצים ושנה אחת עבד בבתי מלון באילת. הנאשם הודה שהלך ביחד עם נאשמים 1-2 לבחון אולם שמחות לצורך ביצוע פיגוע, אך חרדה אחזה בו ובעקבותיה חזר בו מהסכמתו ופרץ סכסוך בינו ובין הנאשמים עד כי נאלץ לרכוש נשק להגנה עצמית. שירות המבחן התרשם מצעיר בעל יכולות קוגניטיביות וורבליות תקינות, שיתף פעולה באופן לאקוני ושטחי תוך טשטוש חלקים שעלולים להרע את מצבו, הביע רצון לנהל אורח חיים תקין ופרודוקטיבי. הנאשם גילה נטייה להשליך אחריות על אחרים ונראה כי אינו מבין את חומרת מעשיו. לאור חומרת העבירות וההתרשמות כי הנאשם אינו לוקח אחריות על מעשיו, לא בא שירות המבחן בהמלצה בעניינו. לאור עמדותיו ביחס לביצוע העבירות והקושי לבחון את התנהלותו, שירות המבחן העריך סיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד.

5. **כראיות לעונש מטעם ההגנה**, העידו בני משפחתם של הנאשמים. אביו של נאשם 1, **ג'וואד עוויסאת**, העיד על חינוכו הטוב של הנאשם ועל משבר שפקד את המשפחה והשפיע על בניו. לדבריו, הנאשם אדם טוב ופיקח, למד שנתיים משפטים בבית ספר שאינו מוכר על ידי המדינה ואין הסבר בפיו לפשר מעשי הנאשם.

אביו של נאשם 2, **אחמד עבידאת**, העיד על חינוך המשפחה בדרך הישר והטוב, על ערכי ההשכלה וערכי דו-קיום. האב, מורה למתמטיקה במשרד החינוך ורעייתו עובדת סוציאלית בעיריית ירושלים, בתם מסיימת לימודי רפואה. הנאשם אדם טוב, חבר נאמן, במסגרת עבודתו הציל אנשים רבים. להשקפתו, צעירים במגזר הערבי נופלים קורבן לתסכול, הם חסרים מסגרות בילוי ותרבות בזמנם החופשי, מסתובבים ברחובות ומושפעים מהלך הרוח ברחוב הערבי. בימים של שחרור אסירי עסקת שליט, הצעירים נחשפו לתהילה לה זכו האסירים הביטחוניים וביקשו לחקות את דרכם ולהרים את מעמדם החברתי. מדובר בצעירים שאישיותם טרם התגבשה, הם מתנדנדים בין ילדות לגבריות ונופלים קורבן לתסכול השולט ברחובות.

דודו של נאשם 3, **אחמד סרור**, העיד בשמו של אביו ומשפחתו של נאשם 3 על חינוכו הטוב של הנאשם והתנהגותו הטובה. הנאשם בן למשפחה מכובדת ומוכרת, עזר לאביו בשל הבעיות הרפואיות מהן הוא סובל, היה מאורס אך בשל מעצרו בוטלו אירוסיו. אין בפי הדוד הסבר למעשיו של הנאשם ולדבריו, המשפחה מופתעת ממעשיו שאינם תואמים את התנהגותו החיובית.

6. **ב"כ המאשימה** טענה כי הנאשמים הורשעו בעבירה של קשירת קשר לסיוע לאויב במלחמה. הנאשמים קשרו קשר לבצע פיגוע ומעשיהם לא נותרו בגדר רעיון, והם הקימו חוליה והציבו מטרה להרוג יהודים רבים. נבחר מקום לביצוע הפיגוע, בו עבד בעבר אחד מהם, אולם שמחות שמקיים אירועים רבי משתתפים, החליטו על שיטת הפעולה- ירי סימולטני מכלי נשק אוטומטיים ועל דרך הביצוע. לצורך הוצאת הפיגוע לפועל, פתחו הנאשמים חשבונות בנק, חיפשו עבודה, יצרו קשר עם סוחר נשק ונפגשו עמו פעמיים, כן ערכו סיור במקום המיועד לביצוע הפיגוע. פעילותם של הנאשמים במסגרת החוליה נמשכה כחודש וחצי והופסקה אך בשל מעצרם.

המאשימה עמדה על הצורך של המשפט הפלילי להוות מנגנון יעיל ומותאם בחומרתו למאבק במניעת הטרור ובהגנה על קיומה של מדינת ישראל וביטחונה. מזימת הנאשמים פגעה בערך החברתי של הגנה על ביטחון המדינה ושלוש תושביה. הפגיעה משמעותית בשים לב להיקף הפיגוע המתוכנן וקרובה לעבירה המושלמת. לעניין חלקו של נאשם 3- נאשם 3 גויס על ידי נאשמים 1-2 בשלב מתקדם של התכנון, אך ביצע ביחד איתם את העבירה המושלמת ולא חרטתו הניעה אותו לעזוב את החוליה. נאשם 3 תכנן לבצע פיגוע נוסף בשנת 2013 ויש משקל לעובדה שהוא הראשון בחברי החוליה שחך בדעתו לבצע פיגוע.

ב"כ המאשימה טענה למדיניות ענישה של 10-12 שנות מאסר בגין מעשים דומים ותמכה טענתה בפסיקה של בית המשפט העליון אליה הפנתה.

בעניינם של נאשמים 1-2, נטען למתחם ענישה של 8-13 שנות מאסר. הנאשמים צעירים בגילם, רווקים, ללא נסיבות חיים מיוחדות, לקחו בחשבון בתכנון מעשיהם כי הם עלולים שלא לשוב לחיק משפחותיהם. תסקירי שירות המבחן מלמדים על היעדר נטילת אחריות וחרטה על המעשים ועל חוסר שיתוף פעולה בשיח ערכי ואידיאולוגי. בשים לב להודאתם ולמרכיבים החיוביים באורח חייהם, נטען כי יש למקם את העונש הראוי באמצע מתחם הענישה.

בעניינו של נאשם 3, ביקשה ב"כ המאשימה להעמיד את מתחם הענישה על 8-12 שנות מאסר בשים לב לחלקו בתכנון הפיגוע. נאשם 3 הודה במעשיו, אך מתסקיר שירות המבחן עולה כי לא נטל אחריות ולא הביע חרטה על מעשיו. כן יש ליתן משקל לתכנון הפיגוע הנוסף הראשון בזמן. במכלול הדברים, יש למקם את העונש הראוי באמצע מתחם הענישה.

7. **ב"כ הנאשמים** טען לאינדיבידואליות הענישה ולנסיבותיו הייחודיות של המקרה. הנאשמים הורשעו בעבירה יחידה של קשירת קשר לסיוע לאויב במלחמה. הנאשמים גמרו אומר לבצע פיגוע אך לא יצרו קשר עם ארגון טרור או עם גורם שיכול היה לקדם את הרעיון ולסייע להם להוציאו לפועל. הנאשמים פנו לסוחר נשק שאינו קשור לפעילות טרור ואותו אדם משיבם ריקם ואף מתייחס אליהם בבדיחותה. הנאשמים באים ממשפחות אמידות ועל נקלה היה ביכולתם לגייס את הסכום שדרש סוחר הנשק עבור רכישת כלי הנשק. כל שהנאשמים עושים הוא לפתוח חשבון בנק ואפילו לא הפקידו כספים. אפילו את הפעולה הפשוטה של רכישת לבוש חרדי לא עשו הנאשמים. תכלית מעשיהם של הנאשמים הייתה לכונן תחושת שייכות באמצעות ההתאגדות בחבורה סביב אותו הרעיון. רמת התכנון לא הבשילה לתחילתו של ביצוע. תצפית על אולם אירועים בנסיבות המעשה והעושה אינה עולה לכדי תחילת ביצוע. במהלך חודשיים וחצי הנאשמים תכננו הפיגוע ולא הוציאו אותו לפועל, אפילו סוחר הנשק אמר להם לכו תקימו להקת דבקה, מה שמעיד שהנאשמים לא היו רציניים כלפי עצמם ולא שידרו רצינות כלפי חוץ, ועל-כן היו מפסיקים בעצמם את המהלך ולא מעצרים הוא שמנע את הפיגוע. הנאשמים לא השתייכו לארגון מסוים, נעדרי כל אג'נדה פוליטית ואף אחד מהם לא ניהל אורח חיים דתי ולא חונך על ערכי הדת או ערכים פוליטיים. לאחר מעצרים, שלטונות שב"ס לא ידעו לאיזה אגף להכניסם ובסוף הכניסו אותם לאגף של אסירים ביטחוניים המזוהים עם הפת"ח.

הנאשמים הודו במעשיהם מיד עם מעצרים. נאשם 3 בן להורים חירשים, במצב סוציאקונומי נמוך והוא נאלץ לפרנס ולתמוך במשפחתו. נאשם 1 בחר בחיים נורמטיביים, למד משפטים. כך גם נאשם 2, ניהל אורח חיים תקין. משפחות הנאשמים מגנות מעשיהם. המלצת שירות המבחן נבעה מהפער בין הערכים שהנאשמים מבטאים ובין המעשים, אך זו היא המציאות המורכבת, הרקע למעשים הינו תסכול של

החברה הערבית החיה בתוכנו אבל לא בתוכנו. הנאשמים מתחרטים ומתביישים במעשיהם, בכך נעוץ סממן המחריג את הנאשמים שלפנינו מאופיים של הנאשמים המורשעים בעבירות ביטחוניות. ב"כ הנאשמים הפנה למדיניות הענישה וטען למתחם ענישה של 3-5 שנות מאסר בנסיבות הייחודיות של התיק וכי יש למקם את עונשם של הנאשמים באמצע מתחם הענישה.

8. **נאשם 1** בדבריו לפנינו התחרט על מעשיו ואמר כי עתה הוא מבין שאינו צריך להוכיח עצמו לאחרים ואל לו לחקות מעשיהם.

9. **נאשם 2** בדבריו לפנינו הביע צער על מעשיו.

10. **נאשם 3** בדבריו לפנינו אמר שהוציא עצמו מהחוליה וממעשיהם של נאשמים 1-2.

11. מעשי הנאשמים פגעו **בערכים המוגנים** של ביטחון המדינה וביטחון תושביה.

נסיבות ביצוע העבירה- הנאשמים החליטו לבצע פיגוע באולם שמחות בירושלים, גיבשו תוכנית פעולה והחלו בביצוע. נאשמים 1-2 הגו את הרעיון ויזמו את הוצאתו לפועל, לצורך כך צירפו את נאשם 3 אשר לימים נטש את החבורה וחליפו צרפו את נאשם 4. הנאשמים ביקשו להוציא לפועל פיגוע ראוותני שיגבה מחיר דמים כבד ולצורך כך בחרו אולם שמחות המכיל המוני אנשים, הגיעו לאולם, בחנו אותו מקרוב והתוו תוכנית פעולה לקטילת רבים באמצעות כלי נשק, והחלו לפעול כדי לרכשם. תכניתם של הנאשמים רקמה עור וגידים אך עודנה נותרה בשלבים הראשונים של הוצאתה לפועל ובסופו של יום טרם מומשה.

חומרתה המופלגת של העבירה של סיוע לאויב במלחמתו גלומה בעונש שהעמיד המחוקק בצידה- מיתה או מאסר עולם (סעיף 99 לחוק). דין זהה נקבע לקשירת קשר או ניסיון לביצוע העבירה.

הענישה הנוהגת התוותה מדרג לפי שלב הוצאת הפיגוע לפועל ופוטנציאל הנזק הגלום בו. בתפ"ח 26637-09-13 מדינת ישראל נ' חמדי רומאנה, קבע בית משפט זה (מותב זה) מתחם ענישה של 10-6 שנות מאסר בנסיבות דומות של קשירת קשר לביצוע פיגוע ועונשו של הנאשם נקבע באמצע המתחם והועמד על 8 שנים. לקולא יש לאבחן שבאותו מקרה התכנית הייתה בשלב מתקדם יותר מהמקרה המונח לפתחנו, ולחומרא כי התוכנית באותו מקרה טרם נתגבשה סופית ועלו בנאשם הרהורי חרטה, כן עמדו לזכותו נסיבות אישיות. מתחם ענישה דומה נקבע בבית משפט זה (מותב אחר) בתפ"ח 1307-09-13 מדינת ישראל נ' אחמד רישק ואח'. כן ראה תפ"ח (י-ם) 4071/01 מדינת ישראל נ' מדחת מחמד, שם הורשע נאשם אשר הסכים לסייע לתושב רצועת עזה להוציא לפועל פיגוע ונתפס מיד לאחר פגישתו עמו, בעבירות של חברות בארגון טרור ובקשירת קשר לסיוע לאויב במלחמה והושתו עליו 8 שנות מאסר בפועל. בע"פ 4053/08 פלוני נ' מדינת ישראל, הושתו 9 שנות מאסר על מערער

שהורשע בעבירה יחידה של קשירת קשר לסיוע לאויב בנסיבות בהן הסכים לבצע פיגוע משולש אך בפועל לא עשה דבר במסגרת הקשר והתכנית לא יצאה לפועל. נציין, כי הפסיקה שהוגשה מטעם ההגנה חורצת את הדין במידת החסד נוכח נסיבות אישיות מקלות שאין למצוא אותן בענייננו.

לעומת זאת, בתי המשפט החמירו במקרים בהם תכלית הקשר לחטוף חייל או אזרח ישראלי וגזרו עונשים של 8-14 שנות מאסר ובמקרה אחד 20 שנים (ראה גזר דינו של בית המשפט הצבאי בשומרון בתיק 1319/13 **התביעה האזרחית נ' סאיד מונג'ד דיב ג'אסר**, והפסיקה המפורטת שם). במקרים בהם התכנון היה בשלב מתקדם של הוצאתו לפועל הושתו עונשי מאסר משמעותיים.

מתחם הענישה הינו 6-10 שנות מאסר.

12. **נסיבות אישיות והעונש בתוך המתחם** - אין בנסיבות האישיות של הנאשמים כדי להקל בדינם. הנאשמים גדלו במשפחות נורמטיביות המעודדות שמירת ערכי החוק וחונכו על ברכי ההשכלה, ההגשמה העצמית וערכי הדו-קיום. הנאשמים, כל אחד מסיבותיו, הרגישו צורך לחוש בשייכות ולזכות בכבוד והוקרה. הנאשמים תכננו להוציא לפועל פיגוע גדול שיגבה קורבנות רבים. במציאות התכנון לא נשא פרי. הנאשמים טרם הפנימו את מעשיהם וניסו להקהות את תפיסותיהם הערכיות, אך עם זאת גילם הצעיר והודאתם תעמוד לזכותם. המציאות של ימינו מלמדת על ביצוע פיגועים ספורדיים ויש להוקיע ולשרש תופעה זו שהולכת ופושה. העונש ההולם את מעשיהם של נאשמים 1-2 ממוקם באמצע מתחם הענישה בשים לב לתכנון, לגיוסם של נאשם 3 ולאחריו נאשם 4 על מנת להעצים את הפיגוע, וכן לפעולות שנקטו לשם הוצאתו לפועל של הפיגוע ובעיקר בחירתו של מקום הפיגוע ותכנון מהלכו. חלקו של נאשם 3 קטן יותר, הפסקת הקשר עם נאשמים 1-2 לא נבעה מחרטה כי אם מסכסוך ועל כן אין בה כדי להקל משמעותית בדינו, מה גם לחומרא יש לזקוף את העובדה כי היה הראשון להגות את הרעיון להוציא לפועל פיגוע ולהעלותו באוזני נאשם 1. העונש ההולם את מעשיו ימוקם ברף התחתון של מתחם הענישה.

13. בצירוף הדברים, מצאנו לגזור על **נאשמים 1-2** את העונשים הבאים:

א. 8 שנות מאסר שתחילתם מיום מעצרו 14.1.14.

ב. מאסר של שנה אותו ירצו אם יעברו במשך 3 שנים משחרורם עבירה מסוג פשע.

ועל נאשם 3:

א. 7 שנות מאסר שתחילתו ביום מעצרו 14.1.14.

ב. מאסר של שנה אותו ירצה אם יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו עבירה מסוג פשע.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ח בסיון התשע"ה, 15 ביוני 2015, במעמד הצדדים.

רבקה פרידמן-פלדמן, שופטת

רפי כרמל, שופט

יעקב צבן, שופט
[סג"נ - אב"ד]